

İlgili yazınıza cevabımdır:

Bilindiği üzere üyesi bulunduğum Aile Hekimliği Çalışanları Sendikası (AHESEN), **06.10.2023 tarihinde Kocaeli Körfez Fatih Aile Sağlığı Merkezinde üç Aile Hekiminin bir hastanın saldırısıyla darp edilmeleri ve hala Sağlıkta Şiddetin önlenmesi için bir şey yapılmıyor olması nedeniyle, etkin bir “Sağlıkta Şiddeti Önleme Yasası”nın çıkarılması için ve Aile Sağlığı Merkezlerinde ve diğer tüm Sağlık Kurumlarında yaşanan “Sağlıkta Şiddet”e karşı tepkimizi göstermek amacıyla 1 (bir) günlük “İş Bırakma Kararı” almıştır.**

1-151 No.lu Kamu Hizmetinde Örgütlenme Hakkının Korunması ve İstihdam Koşullarının Belirlenmesi Yöntemlerine İlişkin Sözleşme'nin, 'Örgütlenme Hakkının Korunması' başlıklı 4. Madde düzenlemesinin 2. Maddesinin b bendiyle;

“Bir kamu görevlisini , bir kamu görevlileri örgütüne üyeliği veya böyle bir örgütün normal faaliyetlerine katılması nedenleriyle işten çıkarmak veya ona zarar vermek hukuka aykırıdır”. Uyarı Cezası nedeni ile AHİM 27 Mart 2007 tarihinde verdiği Karar ile “ceza, her ne kadar düşük olsa da kendisi gibi sendikaya üye kişilerin çıkarlarını savunmak amacıyla sendika üyelerinin grev ve eylemlere yasal olarak katılmamasına yönelik caydırıcı bir niteliğe sahiptir.” diyerek “ihlal” kararı vermiştir.

İstanbul 8. İdare Mahkemesi 2010/882 E. 2010/1508 K. Sayılı Kararında ve yine Danıştay 12. Dairesi'nin 2001/3743 E 2002/4272 K., 2004/4209 E. 2004/4148 K., 2002/4643 E 2005/313 K., 2005 5767 E. 2008225 K. Sayılı Kararlarında görevine gelmeyen davacının sendikal eylem kapsamında göreve gelmemesinin mazeret olarak kabul edilmesi gerektiği hususunda karar vermiştir.

Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu da , 2013/4031 E 2014/975 K Sayılı Kararında, üyesi olduğu sendikanın aldığı Karara istinaden 1 (bir) gün göreve gitmeyen memura disiplin cezası verilmesinin hukuka uygun olmadığına karar vermiştir.

BİREYİN SENDİKAYA BİZZAT ÜYE OLMASI ZORUNLULUĞU DA YOKTUR.SENDİKA ÜYESİ OLMASA DA, SENDİKANIN ÇAĞRISI İLE YAPILAN İŞ BIRAKMA EYLEMİNE KATILABİLİR.

Danıştay 12.Dairesi 2013/10057E 2013/10231 K. Sayılı Kararında, sendika üyesi olmayanların dahi sendika eylemine destek için işe gelmemesinin de mazeret kabul edileceğine dair karar vermiştir.

Daire bu kararında 17.07.2008 tarihli K23018/4 sayılı kararında belirtilen iş bırakma eyleminin olduğu tarihte sendika üyesi olmayanların da kamu çalışanlarının koşullarının iyileştirilmesi amacı ile 1 (bir) günlük ulusal greve katılmaları nedeni ile verilen disiplin cezasının AİHS 11. maddesinin ihlali anlamına geldiği yönündeki hükmünü gerekçe göstermiştir.

DANIŞTAY İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2018/2351

Karar No : 2019/3225

Sınırlanabilir bir hak olan sendika hakkı, Anayasa'da yer alan temel hak ve özgürlüklerin sınırlanma rejimine tabidir. Anayasa'nın 51. maddesinde sendika hakkına yönelik sınırlama nedenlerine yer verilmiştir. Ancak, bu özgürlüklere yönelik sınırlamaların da bir sınırının olması gerektiğinde kuşku bulunmamaktadır. Temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasında Anayasa'nın 13. maddesindeki ölçütlerin göz önünde bulundurulması zorunludur.

Yukarıda yapılan değerlendirmeler ışığında, olayda sendika hakkının ihlal edilip edilmediğinin değerlendirilmesine gelince; kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve mesleki hak ve çıkarlarının korunması ve geliştirilmesi için oluşturdukları sendikalar tarafından, ekonomik, sosyal ve mesleki hak ve çıkarlarının ve bu kapsamda özlük ve parasal haklarının, çalışma koşullarının korunması, iyileştirilmesi, geliştirilmesi, bu konulara dikkat çekilmesi ve kamuoyu oluşturulmasının sağlanması amacıyla aldıkları kararlar uyarınca Kamu görevlilerinin toplantı, gösteri ve iş bırakma eylemlerine katılmalarında demokratik bir toplumda herhangi bir sakınca bulunmadığı; anılan eylemlerin AİHS'nin 11. Maddesi kapsamında korunması gerektiği açıktır.

Temyize konu kararın incelenmesinden; İstanbul İli, Çekmeköy İlçesi , Hamidiye Aile Sağlığı Merkezi'nde Aile Hekimi olarak görev yapan davacının, üyesi olduğu sendikanın "nöbet uygulamasını" protesto etmek amacıyla aldığı Karar doğrultusunda 02/05/2015 tarihindeki hafta sonu nöbetine icabet etmediği gerekçesiyle 5 (beş) ihtar puanı ile cezalandırıldığı; anılan işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmıştır. Dava konusu uyuşmazlıkta, davacının göreve gelmeme nedenini oluşturan sendika kararının amacı; aile hekimlerine hafta sonları için getirilen zorunlu nöbet uygulamasına ilişkin olup, bu durumun kamu görevlilerinin, ekonomik, sosyal ve mesleki hak ve çıkarları ile bu kapsamda özlük ve parasal haklarının, çalışma koşullarının korunması, iyileştirilmesi, geliştirilmesi amacını taşıdığı açık bulunduğundan, davacı hakkında tesis edilen dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Danıştay 12. Dairesinin 2008/225 Karar ve 2005/5767 Esas sayılı kararı

Olayda, davacının üyesi bulunduğu sendikanın yetkili kurullarınca alınan, üretimden gelen güçlerini kullanma çağırışına uyarak 11.12.2003 tarihinde göreve gelmediği anlaşılmış olup, davacının sendikal faaliyet kapsamında göreve gelmemesi fiilinin mazeret olarak kabulünün gerektiği, dolayısıyla 657 sayılı Yasanın 125/C-b maddesi anlamında özürsüz olarak göreve gelmemek fiilinin sübuta ermediği görülmüştür. Bu durumda, disiplin suçu teşkil etmeyen eylem nedeniyle davacı hakkında tesis olunan işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddi yolunda verilen İdare Mahkemesi Kararında hukuki isabet görülmemiştir.

Ankara 9. İdare Mahkemesinin 2004/1738 Karar ve 2004/1013 Esas Sayılı Kararında olayda davacının üyesi bulunduğu sendikanın yetkili kurullarınca alınan karara uyararak, sağlık hakkı, sağlık ve sosyal hizmet emekçilerinin iş güvencesi ve özlük haklarıyla ilgili, Sağlık Bakanlığı Bütçesi Genel Kurulda görüşülmeden önce hükümeti uyarmak amacıyla 05.11.2003 tarihinde iş bırakma ve yavaşlatma eylemini gerçekleştirdiği anlaşılmış olup, davacının sendikal faaliyet kapsamında gerçekleştirdiği eylemin mazeret olarak kabulünün gerektiği, dolayısıyla 657 sayılı Yasanın 125/C-a maddesinde öngörülen fiilin sübuta ermediği anlaşılmakla davacı hakkında tesis edilen işlemde hukuka uygunluk görülmemiştir

Bu hususta AYM, AİHM ve Danıştay'ın çok daha fazla kararı mevcut olup savunma dilekçelerimizde ve mahkeme dosyalarında bu içtihatlar kullanılmaktadır.

Aile hekimliği uygulamasında çalışanlar açısından başlangıçtan günümüze dek hem hukuki hem ekonomik hem de işleyiş ve idari açıdan zorluklar ve olumsuzluklar sürüp gitmektedir. Birçok hata mahkeme kararları ile düzeltilmeye çalışılmışsa da yargı kararlarına ve Anayasa'nın düzenlediği temel hak kavramlarına rağmen tam bir dönüşüm sağlanamamış özellikle şiddet ve özlük haklarındaki olumsuzluklar artarak sürmüştür. Bu durumda Anayasal hak ve barışçıl eylem olan iş bırakma eyleminden başka yol kalmamıştır. Bu hususta daha önceleri de sendikal hakların kullanılması ile ilgili kısıtlamalar söz konusu olmuş ve yerel mahkemeler, İstinaf ve Danıştay sağlık çalışanlarının iş bırakma eyleminin hukuka uygun olduğuna karar vermiştir. Yukarıdaki örneklere paralel olarak sendikamızın iş bırakma eylemi neticesinde başvuru İdare Mahkemelerinin kararları cezaları iptal etmiş ve bu kararlar İstinaf Mahkemesi tarafından kesinleştirilmiştir. Giresun İdare Mahkemesi iş bırakma neticesinde uygulanan yaptırımı iptal etmiştir. İstanbul İdare Mahkemelerinin tamamı iş bırakma eylemini hukuka uygun bulmuştur. Denizli İdare Mahkemeleri, İzmir İdare Mahkemeleri, İstanbul Asliye Hukuk Mahkemeleri iş bırakma neticesinde maaşlardan yapılan kesintileri örgütlenme ve hak arama hakkına aykırı bulmuştur. İş Bırakma Kararı Sendikamız tarafından İdareye bildirildiği ve yapılan denetimlerde iş bırakma eylemine uyduğumuz halde tarafımıza bu şekilde işlem başlatılması hukuka aykırı olup ayrıca bu hususta baskı olması halinde gerekli yasal başvurular da tarafımızca yapılacaktır.